

Hold-fény képek

Barbara Yoshida

Egész életemben jelentéktelen dolgokkal foglalkoztam. Elmondhatom, hogy ember nálam jelentéktelenebb dolgokkal nem foglalkozott. Ezt most már bizvást állíthatom, ennyi évtávtáblából.

Lám, viszont itt van Barbara Yoshida.

Barbara éjszaka, a Hold fényében készíti fotográfiáit. Kizárólag a Hold fényében. Ennek minősége eltérő a napfényétől. Munkáiban messze elkerüli a mesterséges megvilágítást is. Barbara Yoshida azt mondja, hogy különlegességénél fogva a holdfény megérdemli, hogy megadjuk neki a tiszteletet ebben a legegyszerűbb formájában használva.

Én már csak azt nem tudom, hogy a többi néhány fotográfus miért használ más fényforrást.

A csillag-nyomok, amik Barbara Yoshida fotógravúrjein és heliogravúrjein láthatóak, valójában az idő lenyomatai. Annak a vizuális feljegyzése, hogy mennyit mozdult el a Föld az expozíció ideje alatt. Képei esetében ez lehet nyolc perc, de lehet egy óra is. A Hold' a kísérőjét jelenti, és viszonylataiban jellemezhető a legmegragadhatóbban. A Földtől való átlagos távolsága 384 403, nagyjából a Föld átmérőjének 30-szorosa, más mértékegység szerint 1,3 fénymásodperc (azaz a Nap visszaverődő fénye 1,3 másodperc alatt jut el róla a földi megfigyelő-

höz). Átmérője 3476 kilométer, hozzávetőleg a Földének egy-egyede. Ezzel a Jupiter három holdja, valamint a Szaturnusz Titán holdja után a naprendszer ötödik legnagyobb holdja. A Holdon a testek súlya körülbelül hatoda a Földön mért értéknek, így a rajta járó űrhajósok a 80–90 kg-os űrruhában is könnyedén tudtak mozogni, ugrálni. S a légkör hiánya miatt a Hold égboltja nappal is teljesen fekete. Kötött keringése miatt mindig ugyanazt az oldalát látjuk, és az innenső oldalán álló holdi megfigyelők (pl. az Apolló űrhajósok) számára a Föld mindig ugyanott látszik állni az égen. Természetesen bolygónk ugyanúgy fázisokat mutatva elfogy és megtelik, ahogy az a földi égen is látható a Hold esetében.

Barbara Yoshida a sziklákat, köveket a hold fényében fotografálva tulajdonképpen összeköti a fotográfia tárgyát a környezetével.

Yoshida szándékai szerint vizuális lenyomataival arra kíván rávilágítani, hogy a természettől tartva, eltávolodva élnek az emberek. Vajon mi lehet ennek az oka? Van valami, amiről nem szeretnénk tudomást venni? Azon gondolkoztam, hogy mi lehet az. Arra jutottam, hogy azt a valamit nehéz kezelni, amit nem tarthatunk kontroll alatt, ami nem a mi felügyeletünk alá tartozik. Mesterséges tárgyakkal megtehetjük, hogy kontroll alá

helyezzük. Az emberekkel megtehetjük. De a természet kivétel. Lehet gátakat, zsilipeket, hegyeket átszelő vasúti síneket, alagutakat építeni. De mind csak megmosolyogtató kísérlet, arra, hogy befolyásoljuk azt, ami felett nem rendelkezhetünk.

A Hold különleges helyet foglal el az emberiség kultúrtörténetében is. Az őskor és az ókor vallásaiban a Holdat istenségnek tekintették. Izumi Shikibu (974?–1034?) verse szerint, amely Yoshida művészi hitvallásában olvashatunk:

„Azon az éjszakán, amikor a Hold úgy ragyog, mint ezen a mai éjszakán,

A kimondatlan gondolatai, még a legtökéletesebb lelkeknek is – hallhatóvá válnak.”²

Barbara Yoshida szerint néhány dologban, tárgyban több lélek lakozik, mint másokban. És ezek a tárgyak jobban vonzanak minket.

De vajon az emberekbe van belekódolva a vonzódás ezekhez a lélekkel felruházott tárgyakhoz, és beállítottság kérdése, vagy magukban a tárgyokban rejlik ez a vonzóerő, s mindenkit rabul ejtenek? Igen valószínű, hogy ez is a megválaszolatlan kérdések kategóriájába tartozik. Fontossága azonban vitathatatlan, Yoshida az Egyesült Államok különböző részein, természetvédelmi területein, Svájcban, Japánban, Mongóliában, Svédországban, Spa-

nyorsországban, Skóciában, Portugáliában és Franciaországban eredt a kérdés nyomába.

Paulo Coelho *Az alkímista* című regényéből idéznék néhány sort a pásztortól:

„Most tehát mindössze négy nap, és újból ott lesz a városkában. Örült is, de ugyanakkor félt, hogy a lány már elfelejtette őt. Hiszen nem ő az egyetlen, aki odajár gyapjút eladni.

– Nem fontos – mondta a juhainak. – Én is ismerek más lányokat, más városokban.

A lelke mélyén azonban tudta, hogy fontos. És hogy minden pásztor, tengerész vagy vándor-kereskedő ismer egy olyan helyet, ahol él valaki, aki képes elfeledtetni vele a szabad vándorlás örömet.”³

A japán gondolkodás szerint – amelyet Barbara Yoshida több mint egy évtizeden át tanulmányozott –, az is elégséges lehet az ember lelkének, ha csak a Hold fényében állhat.

Kemenesi Zsuzsanna

JEGYZETEK:

¹ Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Hold>

² A költemény angolból lett magyarra fordítva, eredetileg:

„On a night when the moon shines as brightly as this, the unspoken thoughts of even the most discreet heart might be seen”.

In: The Ink Dark Moon: Love Poems by Ono No Komachi and Izumi Shikibu by Hirshfield, Jane; Arantani, Mariko

³ Paulo Coelho: *Az alkímista*, Athenaeum 2000 Kiadó, 1988.